

ISSN 2181-9238

GOLDEN SCRIPTS

OLTIN BITIGLAR

2021 Vol. 3

**www.navoiy-uni.uz
www.goldenscripts.navoiy-uni.uz**

ISSN 2181-9238

GOLDEN SCRIPTS

OLTIN BITIGLAR

2021 Vol. 3

www.navoiy-uni.uz
www.goldenscripts.navoiy-uni.uz

BOSH MUHARRIR

Shuhrat Sirojiddinov

BOSH MUHARRIR

O'RINBOSARI

Karomat Mullaxo'jayeveva (o'zbek)

Qosimjon Ma'murov (ingliz)

MAS'UL KOTIB

Ozoda Tojiboyeva

TAHRIR HAY'ATI

Zaynobiddin Abdirashidov

Karl Rayxl (Germaniya)

Seyhan Tanju (Turkiya)

Kamol Abdulla (Ozarbayjon)

Vahit Turk (Turkiya)

Isa Xabibeyli (Ozarbayjon)

Benedek Peri (Vengriya)

Teymur Kerimli (Ozarbayjon)

Eunkyoung Oh (Koreya)

Mark Toutant (AQSh)

Boqijon To'xliyev

Qosimjon Sodiqov

Nurboy Jabborov

G'aybulla Boboyorov

Vali Savash (Turkiya)

Kimura Satoru (Yaponiya)

Hamidulla Dadaboyev

Aftondil Erkinov

Rashid Zohidov

Baxtiyor Abdushukurov

Almaz Ulvi (Ozarbayjon)

Dilnavoz Yusupova

Qo'ldosh Pardayev

Elchin Ibrohimov (Ozarbayjon)

Nodirbek Jo'raqo'ziyev

MUNDARIJA

ADABIYOTSHUNOSLIK

Nurboy Jabborov

“Firdavs ul-iqbol” – Ogahiyning badiiy-tarixiy nasrdagi ilk tajribasi

4

Husniddin Eshonqulov

Dilorom Sodiqova

Muslihabegim Miskin – XIX asr Buxoro adabiy muhitining iste'dodli zullisonayn shoirasi

25

Dilnoza Jumayeveva

“Yusuf va Zulayxo” dostonlaridagi obrazlar tizimi

43

MATNSHUNOSLIK

Bahriddin Umurzoqov

Aliy Safiy Hiraviy qalamiga mansub yangi qo'lyozmalar va Toshkent qo'lyozma fondlarida mavjud asarlari

67

Furqat To'xtamuratov

Muhsiniy she'riyati: asliyat va nashr qiyosi

80

Shermuhammad Amonov

Ahmad Tabibiyning turkiy tildagi ruboiylari

95

LINGVISTIKA

G'aybulla Boboyorov

Xalach tili va uning o'zbek tili bilan ayrim yaqinliklari to'g'risida

114

EDITOR IN CHIEF	
Shuhrat Sirojiddinov	
 DEPUTY EDITOR IN CHIEF	
Karomat Mullakhojaeva (Uzbek)	
Kasimjon Mamurov (English)	
 EXECUTIVE SECRETARY	
Ozoda Tojiboeva	
 EDITORIAL BOARD	
Zaynabiddin Abdirashidov	
Karl Rechl (Germany)	
Isa Habibeyli (Azerbaijan)	
Benedek Peri (Hungary)	
Teymur Kerimli (Azerbaijan)	
Eunkyung Oh (Korea)	
Mark Toutant (USA)	
Bakijan Tukhliev	
Kasimjan Sadikov	
Nurboy Jabborov	
Gaybullah Babayarov	
Vali Savash (Turkey)	
Onal Kaya (Turkey)	
Kimura Satoru (Japan)	
Vahit Turk (Turkey)	
Seyhan Tanju (Turkey)	
Aftandil Erkinov	
Rashid Zahidov	
Atabek Juraboev	
Bakhtiyar Abdushukurov	
Almaz Ulvi (Azerbaijan)	
Yusupova Dilnavoz	
Kuldosh Pardaev	
Elchin Ibrahimov (Azerbaijan)	
Nodirbek Jurakuziev	

CONTENTS	
 LITERATURE	
Nurboy Jabborov	
“Firdavsu-l iqbol” – the first experience of Agahi in artistic and historical prose	4
 Husniddin Eshankulov	
Dilorom Sadikova	
Muslihabegim Miskin is a talented bilingual poetes during the literary period of the XIX th century in Bukhara	25
 Dilnoza Jumayeva	
Analysis of the figurative system of the epic "Yusuf and Zulaikho"	43
 TEXTOLOGY	
Bahriddin Umurzoqov	
New manuscripts by Ali Safi Hiravi and works in the Tashkent Manuscripts fund	67
 Furkat Tuxtamuratov	
Muhsini's Poetry: a Comparison of Originality and Publication	80
 Shermuhammad Amonov	
Ahmad Tabibi's rubai in Turkish	95
 LINGUISTICS	
Gaybulla Boboyorov	
About the Halach language and some of its affinities with the Uzbek language	114

Ahmad Tabibiyning turkiy tildagi ruboiylari

Shermuhammad Amonov¹

Abstrakt

Ahmad Tabibiy mumtoz ijodkorlar anʼanalarini davom ettirib, deyarli barcha janrlarda ijod qilgan. Hatto uning ijodida boshqa shoirlar ijodida kuzatilmaydigan oʻziga xos janr namunalari bor. Bu lirik asarlar, asosan, shoirning “Munisu-l-ushshoq” va “Hayrat ul-ushshoq” devonlarida jamlangan.

Ahmad Tabibiy asarlaridan ayrim namunalar oʻtgan asrda chop ettirilgan. Ularning soni juda oz. Taʼkidlash lozimki, shoir lirik asarlari, umuman, uning butun boshli adabiy merosi tadqiq etilgani, ularning joriy imlodagi tabdillari amalga oshirilgani yoʻq.

Ushbu maqolada Ahmad Tabibiyning turkiy tildagi ruboiylari manbalari, matni va ularning tabdili ilk bor berildi.

Kalit soʻzlar: *Ahmad Tabibiy, shoir, devon, “Munisu-l-ushshoq”, “Hayratu-l-oshiqin”, janr, ruboiy, matn.*

Kirish

Ahmad Tabibiy ijodida ruboiy alohida oʻringa ega. Chunki shoir devonlarida ruboiy janriga mansub asarlar salmoqli oʻrinni egallaydi. Shuningdek, Tabibiy ruboiylari shoir adabiy-estetik qarashlarining eng mukammal shakllaridan hisoblanadi. Zero, shoir lirik merosining salmoqli qismi ruboiylar hissasiga toʻgʻri keladi.

Ahmad Tabibiy lirik asarlari jamlangan shoirning turkiy devonlaridan biri – “Munisu-l-ushshoq”dir. Ushbu manbaning mukammal qoʻlyozmalari Oʻzbekiston Fanlar akademiyasining Abu Rayhon Beruniy nomidagi Sharqshunoslik instituti fondida 3461, 6226, 8949-raqamlari bilan saqlanadi. Bundan tashqari, fondga shoirning turkiy tildagi lirik asarlari mavjud yana bir devoni boʻlib, bu 3460-raqamli qoʻlyozma manbadir. Bu manba Tabibiyning

¹ Amonov Shermuhammad Normurotovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat oʻzbek tili va adabiyoti universiteti.

E-pochta: amonov@navoiy-uni.uz

ORCID ID: 0000-0002-3962-1774

Iqtibos uchun: Amonov, Sh. N. 2021. “Ahmad Tabibiyning turkiy tildagi ruboiylari”. *Oltin bitiglar* 3: 95–113.

“Hayratu-l-ushshoq” devonidir. Bundan tashqari, Ahmad Tabibiy lirik asarlaridan tarkib topgan ko‘plab manbalarni fondda uchratish mumkin. Masalan, 654, 1122, 1123, 1124, 1148, 1159 kabi manbalar faqat Tabibiy lirik asarlaridan tarkib topgan. Bundan tashqari, 20dan ortiq bayozlarda shoir lirik asarlaridan namunalar uchraydi. Ular shoirning ayrim asarlari jamlangani bilan yoki Tabibiy qalamiga mansub bir necha janrli lirik asarlardan namuna xarakteridagi manbalardir. Biroq yuqorida nomlari qayd etilgan manbalar (3461, 6226, 3460) shoir devonlarining to‘liq, mukammal nusxalari hisoblanadi. Shuningdek, fondda “Munisu-l-ushshoq” va “Hayratu-l-ushshoq” devoni jamlangan yana bir manba bo‘lib, u 8989-raqamli toshbosma manba hisoblanadi.

Ta’kidlanganidek, shoir “Munisu-l-ushshoq” devonining ikki qo‘lyozma nusxasi mavjud. Uning biri 3461 inventar, ikkinchisi esa 6226-raqami ostida saqlanadi. Ta’kidlash lozimki, bu ikki manba orasidan 6226-raqamlisi o‘ta tartibli, muqovalar unvonlangan holda, alohida jadvallar asosida, lirik asarlar qizil siyohda sarlavhalanib, chiroyli husnixat bilan ko‘chirilganidan, uni mukammal nusxa sifatida ko‘rsatish mumkin. Biroq bu ikki manba o‘zaro qiyosiy tahlil etilganda, ular orasida har jihatdan farqli xususiyatlar mavjudligi ayon bo‘ladi. Mulohazalarimiz shoir ruboiylari haqida bo‘lgani bois, boshqa masalalarga ortiqcha to‘xtalmasdan, e’tiborimizni ruboiylar haqidagi ma’lumotlarga qaratamiz. 6226-raqamli manbaning 233^a-sahifasidan “ruboiyoti Tabibiy” (Tabibiy ruboiylari) boshlanadi. Bu manbadagi ruboiylarning soni 143 tani tashkil etadi. Aslida ushbu devondagi ruboiylar soni 144 tani tashkil etadi. Ya’ni 3461-raqamli qo‘lyozmadagi bir ruboiy devonning boshqa nusxalarida uchramaydi.

6226-raqamli manbadagi ruboiylar qizil siyohda raqamlangan bo‘lib, ular qo‘lyozmaning 245^a -sahifasida tugaydi.

“Munisu-l-ushshoq” devonining 3460-raqamli nusxasida esa ruboiylar soni 202 tani tashkil etadi. Qo‘lyozmada 201 ta ruboiy raqamlangan holda ketma-ket keltiriladi. Bitta ruboiy hoshiyada ko‘chirilgani bois raqamlanmay ketilgan. Bu manbadagi ruboiylar soni 8989-raqamli toshbosma varianti bilan bir xil, ya’ni “Hayratu-l-ushshoq”ning toshbosma variantida ham 202 ta ruboiy raqamlangan holda bosilgan.

“Munisu-l-ushshoq” devonining 8989 inventar raqamli toshbosma variantini kuzatsak, unda ruboiylar soni 142 tani tashkil etadi. Ayon bo‘ladiki, ushbu toshbosma “Munisu-l-ushshoq” devonining 6226-raqamli nusxasi asosida bosilgan. Bu

esa 6226-raqamli manba devonning mukammal nusxasi degan yuqoridagi taxminimizni asoslaydi.

Yuqorida ta'kidlanganidek, fondagi ayrim to'plamlar faqat Tabibiy lirik asarlaridan tarkib topgan. Ana shunday qimmatli to'plamlardan biri fondagi 1122-raqamli bayozdir. Ushbu manbada shoirning qasida, munojot, g'azal, tuyuq, fard, chiston, qit'a, musaddas, musamman janrida yozilgan lirik asarlari qatorida Tabibiyning 102 ta ruboiysi kiritilgan. Ahamiyatlisi, ushbu ruboiylarning aksariyati, yuqorida nomlari qayd etilgan devonlarda uchramaydi.

Ahmad Tabibiy asarlaridan ayrim namunalar o'tgan asrda chop ettirilgan. Ularning adadi barmoq bilan sanarli darajada oz. Yana ham aniqroq aytadigan bo'lsak, Tabibiyning hozircha bizga ma'lum bo'lgan 400 ga yaqin turkiy tildagi ruboiylaridan 20 ga yaqini nashr etilgan [Табибий 1968].

Ta'kidlash lozimki, shoir lirik asarlari, umuman, uning butun boshli adabiy merosi tabdil etilgani yo'q. Zero, shoirdan boy adabiy meros yetib kelgan bo'lsa-da, ilmiy jamoatchilik undan bebahra qolayotir. Yuqorida ta'kidlanganidek, shoir ijodida ruboiylar salmoqli o'rin egallaydi. Quyida "Munis ul-ushshoq" devonidagi ruboiylarning asliyat va tabdilidan namunalar keltirdik.

رباعیات طبیبی
Ruboiyoti Tabibiy

(1)

حمد اولسون انگاکى بار قدیر یکتا
قیلدى اکى حرفدین جهاننى پیدا
نى اوشبو کهانكى اون سکز مینگ عالم
بیل دوزخ جنت انس جن ارض سما

*Hamd o'lsun ongaki bor qodiri yakto,
Qildi ikki harfdin jahonni paydo,
Ne ushbu jahonki o'n sakkiz ming olam,
Bil do'zaxi jannat, insu jin, arzi samo.*

(2)

حمد اولسون انگاکى لایق ارض سما
اولغى نى ممنونى ایروور شاه گدا
بیر کیمسگا دهر ایچرا قیلیب حسن عطا
بیر کیمسنی قیلدى انگا زار شیدا

*Hamd o'lsun ongaki loyiq arzi samo,
O'lg'ay ne mamnuni erur shohi gado,
Bir kimsaga dahr ichra qilib husn ato,
Bir kimsani qildi anga zori shaydo.*

(3)

حمدینگغه تیلیمنى دایم ایتکیل گویا
شکرینگغه دلیمنى مایل ایت صنح مسا
صبریمنى فزون ایله بیرور چاغی بلا
تقدیرینگا حاصل ایت ضمیریمدا رضا

*Hamdingg'a tilimni doim etgil go'yo,
Shukringg'a dilimni moyil et subhi maso,
Sabrimni fuzun ayla berur chog'i balo,
Taqdiringa hosil et, zamirimda rizo.*

(4)

درداکی س پهرودن قیلیب جور جفا
اولشوخدن ایتمی من محزوننى صبا
بو نوعکی دایم چکارام رنج و عنا
خلق ایلاماگای ایردی منی کاش خدا

*Dardoki, sipehri dun qilib javri jafu,
Ul sho'xdin itti man mahzunni sabo,
Bu nav'ki, doim chekaram ranju ano,
Xalq aylamagay erdi mani kosh Xudo.*

(5)

تا قیلدی عتاب قهر جانانه منگا
درد اولدی انیس غصّه همخانه منگا
قیلغاندا نظر حال پریشانیم نی
تانگ قالغوسیدور عاقل دیوانه منگا

*To qildi itobu qahr jonona manga,
Dard o'ldi anisu g'ussai hamxona manga,
Qilg'onda nazar holi parishonim ne,
Tong qolg'usidur oqilu devona manga.*

(6)

کیل بیر کچه رحم ایلابان ای یار منگا
کیم فرقتینگ اجرا کوب آزار منگا
لعلینگ هوسیدین اولگالی یتمیشمن
احسان آنی بیر یول ایله زینهار منگا

*Kel bir kecha rahm aylabon ey yor mango,
Kim furqating ichra ko'b ozor mango,
La'ling havasidin o'lgali yetmishmen,
Ehson oni bir yo'l ayla zinhor mango.*

(7)

تاکی اوتورای عمر پریشانلیغدا
دیلدار جمال ساری حیرانلیغدا
حجران غم رنج بیرله گریانلیغدا
محزون غمگین حم بغرقانلیغدا

*Tokay o'tur-ey umr, parishonlig'da,
Dildor jamoli sori hayronlig'da,
Hijron g'ami ranji birla giryonlig'da,
Mahzunu g'amgin ham bag'riqonlig'da.*

(8)

فریادکی چرخ کوب جفا قیلدی منگا
دلدار نه بیر لحظه وفا قیلدی منگا

القسه بویکی محنت غم اجرا
جان ایله دلفگار یا قیلدی منگا

*Faryodki, charx ko'b jafo qildi manga,
Dildor na bir lahza vafo qildi manga,
Alqissa bu iki mehnati g'am ichra,
Jon ila dilfigor yo qildi manga.*

(9)

کیلدی همول آشوب جهان بزمیم ارا
حسنینی بو تون قیلدی عیان بزمیم ارا
آداب ایله اظهار تکلم قیلغاچ
یتدی طرب و فیض جنان بزمیم ارا

*Keldi hamul oshubi jahon bazmim aro,
Husnini bu tun qildi ayon bazmim aro,
Odob ila izhori takallum qilg'och,
Yetdi tarabu fayzi chunon bazmim aro.*

(10)

یوز ییل اگر اوت اچره بولور مهل منگا
هر نوع یاقار اوت داغی بار سهل منگا
قویغیل بو صفت اوتتیکی دوزخدین هم
بولغوسی بتر صحبت نا اهل منگا

*Yuz yil agar o't ichra bo'lur mahl manga,
Har nav'yoqar o't dog'i bori sahl manga,
Qo'yg'il bu sifat o'tniki do'zaxdin ham,
Bo'lg'usi batar suhbatı noahl manga.*

(11)

گرچی منگا ایش ایلاماک عصیان یا رب
چو شان سنگا لیک بحر غفران یا رب
بارور چاغی صحراهی عدم ساریغه
لطف ایلابان ایت همراهیم ایمان یا رب

*Garchi manga ish aylamak isyon, yo Rab,
Chu sha'n sanga lek bahri g'ufron, yo Rab,
Borur chog'i sahrohi, ey adam sorig'a,
Lutfaylabon et hamrohim iymon, yo Rab.*

(12)

تونکون قیلیبان یوروق تفکر یا رب
باطل ساری ایلاگوم تصوّر یا رب
بو حالیمه بیر امدی تغیر یا رب
تا حاصل ایتهی عجز تکثور یا رب

*Tun-kun qilibon yo'riq tafakkur, yo Rab,
Botil sori aylagum tasavvur, yo Rab,
Bu holima ber emdi tag'ayyur, yo Rab,
To hosil etay ajzu takassur, yo Rab.*

(13)

تاکی یوراین هجر ارا فریاد ایلب
کیل ککلبمه امدی خاطریم شاد ایلب
توتغیل منگا اوز ایلکینگ ایله بیر ساغر
کونگلومنی الم قیدیدين آزاد ایلب

*Tokay yurayin hajr aro faryod aylab,
Kel kulbama emdi xotirim shod aylab,
Tutg'il manga o'z ilking ila bir sog'ar,
Ko'nglumni alam qaydidin ozod aylab.*

(14)

لطفینگنی منگا ایلا فراوان یا رب
کیم ایشیم ایرور مدام عصیان یا رب
گرچی منگا جرمدين قوتولماق مشکل
لکین سنگا باردور اسرو آسان یا رب

*Lutfingni manga ayla farovon, yo Rab,
Kim ishim erur mudom isyon, yo Rab,
Garchi manga jurmdin qutulmoq mushkul,
Lekin Sanga bordur asru oson, yo Rab.*

(15)

شوق اوتیغه کونگلوم ایلا سوزان یا رب
دایم کوزوم ایت عشق ارا گریان یا رب
بارورده عدم ساریغه لطفینگ بيله قیل
همراه منگا گوهر ایمان یا رب

*Shavq o'tig'a ko'nglum ayla so'zon, yo Rab,
Doim ko'zum et ishq aro giryon, yo Rab,*

*Borurda adam sorig'a lutfing bila qil
Hamroh manga gavhari iymon, yo Rab.*

(16)

تا کیم منگا ایش جرم ارادور یا رب
کونگوم گا فجور مدعادور یا رب
قیل امدی طبیبی غه کرم جام فنا
کیم مقصد آنگا جام فنادور یا رب

*Tokim manga ish jurmarodur, yo Rab,
Ko'nglumga fujur muddaodur, yo Rab,
Qil emdi Tabibiyg'a karam jomi fano,
Kim maqsad onga jomi fanodur, yo Rab.*

(17)

تا ارض قرار چرخ سایر یا رب
تا عالم چرخ آنده ظاهر یا رب
شاهیمنی قلیب دولت عمرینی فزون
خوشنود آنگا قیل همیشه خاطر یا رب

*To arz qaror charx soyir, yo Rab,
To olami charx onda zohir, yo Rab,
Shohimni qilib davlati umrini fuzun,
Xushnud anga qil hamisha xotir, yo Rab.*

(18)

کیلگیلکی باقیب یولینگ اوزه روز شب
تینمای توکادور کوزلاریم اسرو کوکب
عشاقعه توز مهر وفا رسمینکیم
دلیر غه جفاو جور ایرماس

*Kelgilki, boqib yo'ling uza ro'zi shab,
Tinmay to'kadur ko'zlarim asru kavkab,
Ushshoqq'a tuz mehru vafo rasminkim,
Dilbarg'a jafovu javr ermas ansab.*

(19)

بولمیش مانگا ایش روز شب عصیان یا رب
ایتمی دمی طاعت ساری جولان یا رب
ایمدی چو بولور حشر دا حالیم مشکل
بو موشکولیم ایت لطف ایلا آسان یا رب

*Bo'lmish manga ish ro'zi shab isyon, yo Rab,
Etmay dame toat sori javlon, yo Rab,
Emdi chu bo'lur Hashrda holim mushkul,
Bu mushkulim et lutfila oson, yo Rab.*

(20)

يا رب من محزننى دلىن شادان ايت
هر مشكل ايشيم لطفینگ ايله آسان ايت
لوظفینگه ايسه مناسب جرم اهلى
من خسته غه كوبدین كوب آنی احسان ايت

*Yo Rab, man mahzunni dilin shodon et,
Har mushkul ishim lutfing ila oson et,
Lutfingga esa munosib jurm ahli,
Man xastag'a ko'pdin ko'p oni ehson et.*

(21)

لايقدور همول ذاتيغه نعت صلوات
كيم سنتی كلميشدور آنینگ فوز نجات
يا رب منگا هم شفاعتن ايلا نصيب
بيرردا بولور اول كونی كيم جمع عمت

*Loyiqdur hamul zotig'a na'tu salavot,
Kim sunnati kelmishdur oning favzi najot,
Yo Rab, manga ham shafobatan ayla nasib,
Berarda bo'lur ul kunikim jam'omot.*

(22)

اشوخ منگا دمی کرم اظهار ايت
کليمغه کيليب بهشتديک گلزار ايت
گر استار ايسانگ تنگريدین عمر جاويد
عشاقغه ترک ستم آزار ايت

*Ey sho'x, manga dame karam izhor et,
Kulbamg'a kelib behishtdek gulzor et,
Gar istar esang Tangridin umri jovid,
Ushshoqq'a tarki sitamu ozor et.*

(23)

من خستنی غم کمندیدین آزاد ايت
يعنی کی وصالینگ اجرا کونگولم شاد ايت

بولدوم ستمینگ تیشسیدین کونگلوم خراب
لطفینگ بيله بیر زمان آنی آباد ایت

*Man xastani g'am kamandidin ozod et,
Ya'niki visoling ichra ko'nglum shod et,
Bo'ldum sitaming teshasidin ko'nglum xarob,
Lutfing bila bir zamon oni obod et.*

(24)

بولدی منگا تا عالم ارا جانان دوست
دور ایلادی کامیمچه بولوب دوران دوست
ای دل نچه مشکدا ایسنگ غم یماکیم
گر اهل ایسه بولغوسی دورور آسان دوست

*Bo'ldi manga to olamaro jonon do'st,
Davrladi komimcha bo'lub davron do'st,
Ey dil necha mushkulda esang g'am yemakim,
Gar ahl esa bo'lg'usidurur oson do'st.*

(25)

گر اوزنی جهاندا کامران بولدی توت
کونگلینگ شب روز شادمان بولدی توت
یتگچ اجل ایلاب همه اشیاعا وداع
جیسمینگ قرا توفراقدا نهان بولدی توت

*Gar o'zni jahonda komron bo'ldi tut,
Ko'ngling shab ro'z shodmon bo'ldi tut,
Yetgach ajal aylab hama ashyog'a vado',
Jisiming qaro tufroqda nihon bo'ldi tut.*

(26)

عشق ایچرا اوزونگ قیلما گرفتار عبث
جانینگنی اوت اوزه سالمه زنهار عبث
چون شوخلار ایچرا یوق وفا آثاری
بس غمدا اوزونگ ایلامه بیمار عبث

*Ishq ichra o'zung qilma giriftor abas,
Jonimgni o't uza solma zinhor abas,
Chun sho'xlar ichra yo'q vafo osori,
Bas g'amda o'zung aylama bemor abas.*

(27)

ای درگهینگا اهل جهان دور محتاج
الطافینگا پیدا و نهاندور محتاج
مندیک بیرى محتاجراق ایرمس اسلا
گرچی سنگا بغایات ساندور محتاج

*Ey dargahingga ahli jahondur muhtoj,
Altofingga paydou nihondur muhtoj,
Mandek biri muhtojroq ermas aslo,
Garchi senga bag'oyatsondur muhtoj.*

(28)

تا بولدى منگا سخن چاغى جانان كج
آیلاندی منی کا میم ایله دوران كج
یالغان ایرور آلیدا منینگ راست سوزیم
چندور دیسه گر مدّعی نادان كج

*To bo'ldi manga suxan chog'i jonon kaj,
Aylandi mani komim ila davron kaj,
Yolg'on erur ollida mening rost so'zim,
Chindur desa gar mudda'iy nodon kaj.*

(29)

ای لطفینگا عالم ایلی یکسر محتاج
احسانینگا هم جومله پیغمبر محتاج
البته بولور حاجت محصول روا
اخلاص ایله یوز اورسه سنگا هر محتاج

*Ey lutfinga olam eli yaksar muhtoj,
Ehsoninga ham jumla payg'ambar muhtoj,
Albatta bo'lur hojati mahsuli ravo,
Ixlos ila yuz ursa sanga har muhtoj.*

(30)

صبریمنى چهره نمایان قلغاچ
هوشیم یوق اولور قدنى خرامان قیلغاچ
بولغوسی غم ایچرا خاطریم آشوفته
کیسوسینی یوز اوزره پریشان قیلغاچ

*Sabrimni chehra namoyon qilg'och,
Hushim yo'q o'lur qadni xiromon qilg'och,*

*Bo'lg'usi g'am ichra xotirim oshufta,
Gesusini yuz uzra parishon qilg'och.*

(31)

ساقی مینی توت بزم ارا ایستر قدح
کیم یخشیدور ایچسه عاشق زار قدح
بو دم کی منی غم سپاهی اولتوردور
توتغای منگه حرکیم ایسه غمخوار قدح

*Soqiy, mayni tut, bazm aro istar qadah,
Kim yaxshidur, ichsa oshiqi zor qadah,
Bu damki, mani g'am sipahi o'lturadur,
Tutg'ay manga har kim esa g'amxor qadah.*

(32)

توتغیل منگا ای ساقی غمخوار قدح
کیم ایچمک هوس کونگلومه بسیار قدح
هر بزم ارا من خستغه گر توشسه کوزونگ
توتماقنی دریغ ایلاما زینهار قدح

*Tutg'il manga, ey soqiy, g'amxor qadah,
Kim ichmak havas ko'nqluma, bisyor qadah,
Har bazm aro man xastag'a gar tushsa ko'zung,
Tutmoqni darig' aylama, zinhor qadah.*

(33)

گر بولسه جفا قیلوردا دلبر گوستاخ
عشاق ایما س وفادا یکسر گوستاخ
صبرو تحمل پشه کیم بولماغوچه
کام آماغوسیدور عشق ارا هر گوستاخ

*Gar bo'lsa jaf qilurda dilbar gustox,
Ushshoq emas vafoda yaksar gustox,
Kim bo'lmag'ucha sabru tahammul pesha,
Kom olmag'usidur ishq aro har gustox.*

(34)

تا دهر ارا طیل حوسن چالدینگ ای شوخ
ایشقینگ اولمین باشیما سالدینگ ای شوخ
القصة قیلیب جور جفا بحد سان
عشق اچرا منی قانیمه قالدینگ ای شوخ

*To dahr aro tabli husn cholding, ey sho'x,
Ishqing o'lmayin boshima solding, ey sho'x,
Alqissa, qilib javru jafo behaddi son,
Ishq ichra mani qonima qolding, ey sho'x.*

(35)

مونداغكى قىلىپ اشىنگنى حيله اى شوخ
انى اوزونگا ايت وصيله اى شوخ
خرقه ارا بير كون اولماگىنگنى فكر ايت
غصنه چكيبان نيچوك كى بويله اى شوخ

*Mundog'ki qilib ishingni hiyla, ey sho'x,
Oni o'zungga et vasiyla, ey sho'x,
Xirqa aro bir kun o'lmagingni fikr et,
G'ussa chekibon nechukki bo'yla, ey sho'x.*

(36)

اى عاجز اولوب چوگونه ذاتىنگغه خرد
وصفينگ عقلا تىليده دىماك كا نى حد
سامعسن آنگا هر كيشىكىم دير ايسه اول
دير ايچرا صنم ياكى حرم ايچرا صمد

*Ey ojiz o'lub chugunai zotingg'a xirad,
Vasfing uqalo tilida demakka ne had,
Some'san onga har kishikim der esa ul,
Dayr ichra sanam yoki haram ichra samad.*

(37)

اى دلبر غلمان نسب و حور نژاد
كىمگا قىلورم عشق ارا ايلكىنگدن داد
كىم فرقتىنگ ايچرا ايلابان من زارنى
اغيارنى وصلىنگ ميدين قىلدىنگ شاد

*Ey dilbar, g'ilmon nasabu hur najod,
Kimga qiluram ishq aro ilkingdin dod,
Kim furqating ichra aylabon man zorni,
Ag'yorni vasling mayidan qilding shod.*

(38)

هجرىنگدا چكىب تاكى آه و فرياد
زهرى ستمىنگ ايچگلى بولديم معتاد

ایلاب منی ایمدی درد غمدن آزاد
ای شوخ وصالینگ ارا بیر تون قیل شاد

*Hajringda chekib toki ohu faryod,
Zahri sitaming ichgali bo'ldim mu'tod,
Aylabmani emdi dardu g'amdin ozod,
Ey sho'x, visoling aro bir tun qil shod.*

(39)

وه قیلما دی بیر دم منی جانانیم شاد
بیر بوسه بیلّه ایلمادی جانیم شاد
روشن قیلیبان تیره تونیم ایلامادی
آجیب یوزینی اول مهتابانیم شاد

*Vah qilmadi bir dam mani jononim shod,
Bir bo'sa bila aylamadi jonim shod,
Ravshan qilibon tiyra tunim aylamadi,
Ochib yuzini ul mahtobonim shod.*

(40)

مینى بیلادور عاشق مستانه لزیز
آنداقکی چراغ اوتینی پروانه لزیز
محنتنی بیلور رند اهلی آنداق راحت
کیم طفل تاشین بیلگوسی دیوانه لزیز

*Mayni biladur oshiqi mastona laziz,
Andoqki chirog' o'tini parvona laziz,
Mehnatni bilur rind ahli andoq rohat,
Kim tiftl toshin bilgusi devona laziz.*

(41)

ای لعل لبینگ قند ایله شکردن لزیز
نی قند شکرکی آب کوثر دین لزیز
عالم ارا شیرین کوب لکین یوقدور
توتغان منگاسن لطف ایله ساغر لزیز

*Ey la'li labing qand ila shakkardin laziz,
Ne qandu shakkarki obi Kavsardin laziz,
Olam aro shirin ko'b, lekin yo'qdur
Tutg'on manga san lutf ila sog'ardin laziz.*

(42)

غم بیتکالی آلسم قولیمه گر کاغز
کوز یاشیم آقیب بولغوسی دور تر کاغز
ایمدی آنی جان صفحسیغه یار غوتادور
کیم لایق ایماس آنینگ اوچون هر کاغز

*G'am bitkali olsam qo'lima gar kog'az,
Ko'z yoshim oqib bo'lg'usidur tar kog'az,
Emdi oni jon safhasig'a yorg'utadur,
Kim loyiq emas oning uchun har kog'az.*

(43)

کیلتور منگا ای ساقی خوشکو ساغر
کیم مقصدیم اولدی نوش خوشبو ساغر
من تولکونی شیر قیل بیریب ساغریکیم
شیر اولغوسیدور گر ایچسه تولکو ساغر

*Keltur manga ey soqiy, xushku sog'ar,
Kim maqsadim o'ldi no'sh, xushbu sog'ar,
Man tulkuni sher qil, berib sog'arkim,
Sher o'lg'usidur, gar ichsa tulku sog'ar.*

(44)

کیلسه ایدی لطف ایلبان ایام بهار
کلبمگا آچیب نگار گلگون ساغر
قالمس ایدی کونگلوم ارا ارمان زره
نوش ایتساک ایکاو چمندا جام سر شار

*Kelsa edi lutf aylabon ayyomi bahor,
Kulbamga ochib nigor gulgun sog'ar,
Qolmas edi ko'nglum aro armon zarra,
No'sh etsak ikkov chamanda jomi sar shor.*

(45)

جان ایله دلیم اسیر هجراندورلر
هم کون بکون احوال پریشاندرلر
بیر بوسه بیله الرنی خوشنود ایتکیم
عشقینگ ارا مستحق احساندرلر

*Jon ila dilim asiri hijrondurlar,
Ham kun bakun ahvol parishondurlar,*

*Bir bo'sa bila alarni xushnud etkim,
Ishqing aro mustahiqi ehsondurlar.*

(46)

قىلغان من آشفته بو دلبرلردور
جانىمنى ياقر غه نازپرورلردور
شام ايله صباح ايلگن حالىمنى خراب
جلاد ستمكار سمنبرلردور

*Qilg'on mani oshufta bu dilbarlardur,
Jonimni yoqarg'a nozparvarlardur,
Shom ila saboh aylagan holimni xarob,
Jallodi sitamkor sumanbarlardur.*

(47)

خاطر منگه دوران غميدىن محزوندور
دلدار جفاسيدىن ياشىم گلگوندور
بو ايشگه سبب نى گردش گردوندور
تقدير قضاى خالق بچوندور

*Xotir manga davron g'amidan mahzundur,
Dildor jafosidin yoshim gulgundur,
Bu ishga sabab ne gardishi gardundur,
Taqdiri qazoi Xoliqi bechundur.*

(48)

اولدمكى مىي عشقغه جام ايلديلر
غم دور دسى بيله تلخكام ايلديلر
يوق يوقكى جهان غملرينى سر تا پا
جمع ايلبان آنكه عشق نام ايلديلر

*Uldamki mayi ishqg'a jom ayladilar,
G'am durdasi bila talxkom ayladilar,
Yo'q yo'qki jahon g'amlarini sar to po
Jam' aylabon anga "ishq" nom ayladilar.*

(49)

هر كيمسه كى اليده حبيب يوقدور
تانگ يوقكيم آنينگ صبر شيكى يوقدور
كيم دردى فراقغه بجز وصل نيگار
قىلغوجى معالجه طبيى يوقدور

*Har kimsaki ollida habibi yo'qdur,
Tong yo'qkim oning sabri shikebi yo'qdur,
Kim dardi firoqq'a bajuz vasli nigor
Qilg'uchi muolaja Tabibi yo'qdur.*

(50)

فیلمس منگه رحم اول مهی خودکام هنوز
یوقدور منگه گر هجریده آرام هنوز
شاد ایتمک اوچون دمی بو خسته کونگلوم
نوش ایتمدی بزمیم آرا بیر جام هنوز

*Qilmas manga rahm ul mahi xudkom hanuz,
Yo'qdur manga gar hajrida orom hanuz,
Shod etmak uchun dame bu xasta ko'nghlum
No'sh etmadi bazmim aro bir jom hanuz.*

Adabiyotlar

- Bobojon, Tarroh-Xodim. 2011. *Xorazm shoir va navozandalari*. Toshkent: Tafakkur qanoti.
- Laffasiy. *Tazkira*. Qo'lyozma. O'zRFASHI, №9494.
- Laffasiy. *Tazkira*. Qo'lyozma. O'zRFASHI, №11499.
- Laffasiy. 1992. *Tazkirayi shuaro*. Urganch: Xorazm.
- Qosimov, Begali. 1983. *Izlay-izlay topganim*. Toshkent: Adabiyot va san'at.
- Qosimov, Begali va boshq. 2004. *Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti*. Toshkent: Ma'naviyat.
- Tabibiy, Ahmad. 1968. *Tanlangan asarlar*. Toshkent: G'.G'ulom nomidagi badiiy adabiyot nashryoti.
- Tabibiy, Ahmad. *Bayoz. G'azaliyoti Tabibiy. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №243.
- Tabibiy, Ahmad. *Devon*. Toshbosma, O'zRFASHI, №8949.
- Tabibiy, Ahmad. *Hayratu-l-oshiqin. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №3460.
- Tabibiy, Ahmad. *Mazharu-l-ishtiyoq. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №7083.
- Tabibiy, Ahmad. *Mir'otu-l-ishq. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №928.
- Tabibiy, Ahmad. *Munisu-l-ushshoq. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №3460.
- Tabibiy, Ahmad. *Muxammasoti majmuat ush-shuaroyi Feruzshohiy. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №1134.
- Tabibiy, Ahmad. *Tazkira. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №1152, №5018.
- Tabibiy, Ahmad. *Vomiq va Azro. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №1243.
- Yusupov, Yunus. 1967. *Xorazm shoirlari*. Toshkent.
- G'anixujaev, Fatxulla. 1978. *Ahmad Tabibiy*. Toshkent: Fan.

Ahmad Tabibi's rubai in Turkish

Shermuhammad Amonov¹

Abstract

Akhmad Tabibi continues the tradition of classical artists, creating his activity almost in all genres. He even has his own genre, which is not found in other poets. These lyrical works are mainly collected in the poet's "Munisu-l-ushshak" and "Hayratu-l-ushshak".

Some examples of Akhmad Tabibi's works have been published in the last century. Their number is very small. It should be noted that the poet's lyrical works, in general, his entire literary heritage has not been studied, and their translations into the current spelling have not been carried out.

In this article, the sources, text and translations of Akhmad Tabibi's rubai in Turkish were given for the first time.

Key words: *Ahmad Tabibi, poet, divan, "Munisu-l-ushshak", "Khayratu-l-ushshak", genre, rubai, text.*

References

- Bobojon, Tarroh-Xodim. 2011. *Xorazm shoir va navozandalari*. Toshkent: Tafakkur qanoti.
- Laffasiy. *Tazkira*. Qo'lyozma. O'zRFASHI, №9494.
- Laffasiy. *Tazkira*. Qo'lyozma. O'zRFASHI, №11499.
- Laffasiy. 1992. *Tazkirayi shuaro*. Urganch: Xorazm.
- Qosimov, Begali. 1983. *Izlay-izlay topganim*. Toshkent: Adabiyot va san'at.
- Qosimov, Begali va boshq. 2004. *Milliy uyg'onish davri o'zbek adabiyoti*. Toshkent: Ma'naviyat.
- Tabibiy, Ahmad. 1968. *Tanlangan asarlar*. Toshkent: G'.G'ulom nomidagi badiiy adabiyot nashryoti.
- Tabibiy, Ahmad. *Bayoz. G'azaliyoti Tabibiy. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №243.
- Tabibiy, Ahmad. *Devon*. Toshbosma, O'zRFASHI, №8949.
- Tabibiy, Ahmad. *Hayratu-l-oshiqin. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №3460.
- Tabibiy, Ahmad. *Mazharu-l-ishtiyoq. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №7083.
- Tabibiy, Ahmad. *Mir'otu-l-ishq. Qo'lyozma*. O'zRFASHI, №928.

¹ *Shermuhammad N. Amonov* – Doktor of Philology, dotsent, University of Uzbek Language and Literature named after Alisher Navoi.

E-mail: amonov@navoiy-uni.uz

ORCID ID: 0000-0002-3962-1774

For citation: Amonov, Sh. N. 2021. "Ahmad Tabibi's rubai in Turkish". *Golden scripts* 3: 95–113.

Tabibiy, Ahmad. *Munisu-l-ushshoq. Qo'lyozma.* O'zRFASHI, №3460.

Tabibiy, Ahmad. *Muxammasoti majmuat ush-shuaroyi Feruzshohiy. Qo'lyozma.* O'zRFASHI, №1134.

Tabibiy, Ahmad. *Tazkira. Qo'lyozma.* O'zRFASHI, №1152, №5018.

Tabibiy, Ahmad. *Vomiq va Azro. Qo'lyozma.* O'zRFASHI, №1243.

Yusupov, Yunus. 1967. *Xorazm shoirlari.* Toshkent.

G'anixujayev, Fatxulla. 1978. *Ahmad Tabibiy.* Toshkent: Fan.

MAQOLA TAQDIM QILISH TALABLARI

“Oltin bitiglar – Golden Scripts” jurnali – Sharq adabiyoti va madaniyati, ijtimoiy-ma’naviy hayoti, tilshunoslik va aniq fanlar, dinshunoslik va ilohiyotshunoslikka oid ahamiyatli qo’lyozma manbalar, xalq og’zaki ijodi namunalariga bag’ishlangan ilmiy tadqiqotlar xulosalarini chop etishga mo’ljallangan.

I. Maqola taqdim etish uchun umumiy talablar

Qo’lyozmalar yil davomida o’zbek, ingliz, rus, fors, shuningdek, turkiy tillarda topshirilishi mumkin. Agar muallif o’z maqolasini jurnalning muayyan sonida nashr etmoqchi bo’lsa, unda qo’lyozma jurnal nashridan kamida besh oy oldin taqdim etishi kerak.

Qo’lyozmalar MS Word (.doc) formatida (oltinbitiglar@gmail.com) elektron pochtasiga yuborilishi kerak. Iqtiboslar va izohlar bo’yicha MS Word menejerini qo’llash lozim.

Barcha qo’lyozmalar muallif (mualliflar) haqidagi qisqacha ma’lumot bilan yuboriladi.

Asosiy matn *Times New Roman* shrifti, 14 hajm, satr oralig’i 1 interval, hoshiyalar chapdan 3 sm, o’ngdan 1,5 sm, yuqori va pastdan 2 sm bo’lishi kerak.

Maqolalar *The Chicago Manual of Style, 16th Edition* formatida shakllantirilishi lozim.

Maqola matni 3 000–5 000 so’zdan iborat bo’lishi kerak.

100–150 so’zdan iborat o’zbek va ingliz tillaridagi abstrakt (annotatsiya) va 5–10 so’zdan kam bo’lmagan kalit so’zlar (o’zbek va ingliz tillarida). Abstrakt maqolaning maqsadi, metodologiyasi va natijalarini qisqacha ifodalashi kerak.

Adabiyotlar ro’yxati 5 sahifadan oshmasligi lozim.

Kitobga taqriz (ingliz yoki boshqa tillarda bo’lishi mumkin) 1500 so’zdan oshmasligi talab etiladi.

Taqriz formati: 1) sarlavha: kitob nomi, muallif (mualliflar), nashr qilingan shahar: nashriyot nomi, nashr yili, sahifasi soni. Narxi, ISBN raqami, (qattiq/yumshoq muqova); 2) taqriz so’ngida: taqrizchining F.I.O., ish joyi, pochta manzili.

II. Maqola bo’limlarini rasmiylashtirish

Maqola nomi – normal harflarda, to’q bo’yoqda, 16 hajm.

Maqola nomi o’zbek va ingliz tillarida (agar maqola boshqa tillarda yozilgan bo’lsa, maqola yozilgan til va ingliz tilida) beriladi.

Maqola sarlavhasidan keyin sahifaning o’ng chetida muallifning ism-familiyasi yozilib, oxiriga yulduzcha (*) ishorasi

qo'yiladi va sahifa pastida muallif haqida quyidagi qisqa ma'lumotlar beriladi: F.I.O., ilmiy daraja va unvon; ish joyi; e-pochta va ORCID ID (raqami).

Maqola kirish, asosiy qism bo'limlari va xulosadan tashkil topadi.

Maqola bo'limlari sarlavhasi – *yotiq*, 14 hajm.

III. Maqolada tarjimalardan foydalanish

Boshqa tillardagi matn yoki boshqa manbalar tarjimoni aniq ko'rsatilishi kerak. Agar matn maqola muallifi tomonidan tarjima qilingan bo'lsa, u holda "tarjima muallifniki" shaklida beriladi.

Rasmiy nashrdan olingan tarjima-matn tahrir qilinmaydi.

Zarur holatda tarjima matnga sana, turli diakritik belgilar va boshqa elementlar kiritilishi mumkin.

Tarjima qilingan matn olingan manba nomi asl holicha beriladi. Zarur deb topilsa, uning nomi qavs ichida berilishi mumkin.

Geografik nomlar tarjima qilinmaydi va asl shaklida beriladi.

Tashkilotlar nomi tarjima qilinmaydi va asl shaklida beriladi.

Davr nomi rasmiy qabul qilingan shaklda beriladi.

IV. Ko'chirma va tarjima parchaning berilishi

Manbadan olingan ko'chirma parcha asosiy matndan 1 qator tashlab ajratiladi, satr oralig'i 1 interval, markazda, 12 hajmda yoziladi.

Ko'chirmaning tarjimasi qavs ichida () satr boshidan yozilishi kerak. Bunday ko'chirma *Times New Roman* shrift, 12 hajm, normal yozuvda beriladi.

V. Havola va izohlar berish

Manbaga havola matn ichida to'rtburchak qavsda [] beriladi. Havola qilingan manbalar bir nechta bo'lsa, ular nuqtali vergul (;) bilan ajratiladi.

Izohlar tegishli sahifa pastida, tartib raqami bilan joylashtiriladi.

VI. Qo'lyozma (toshbosma) manbalar va nashr etilgan asarlar bibliografiyasi

Bibliografiyada muallif yoki asar nomi satrboshidan, boshqa barcha qatorlari abzasdan yoziladi. Adabiyotlar *bibliografiyada* o'zbek lotin alifbosi tartibida ko'rsatiladi.

6.1. Qo'lyozma va toshbosma manbalar bibliografiyasi

Qo'lyozma yoki toshbosma manbalarni bibliografiyada o'zi yozilgan grafikada berish maqsadga muvofiq. Lotin alifbosidagi transliteratsiyasini berish ham mumkin. Ba'zan qo'lyozma asarning nomi muallif ismidan oldin yozilishi ham mumkin.

Muallif nomi. Ko'chirilgan asr (agar mavjud bo'lsa). Asar nomi. Qo'lyozma (toshbosma): saqlanayotgan joy, inventar raqam.

Xondamir. XV asr. Makorim ul-axloq. Qo'lyozma: O'zFASHI, № 742.

Matnda qo'lyozma (toshbosma)ga havola berish:

[Xondamir, Makorim, 17^a]

7.2. Kitoblar uchun

Bibliografiyada:

Familiya, ism. Nashr yili. *Kitob nomi*. Shahar: Nashriyot nomi.

Sirojiddinov, Shuhrat. 2011. *Alisher Navoiy: manbalarning qiyosiy-tipologik, tekstologik tahlili*. Toshkent: Akademnashr.

Matnda kitobga havola:

[Familiya kitob nashr yili, sahifa raqami]

[Sirojiddinov 2011, 99]

Agar bir muallifning bir yilda nashr qilingan kitoblaridan foydalanilgan bo'lsa, bibliografiyada kitobning nashr yili o'zbek lotin alifbosi harflari bilan ajratilib ko'rsatiladi.

Sirojiddinov, Shuhrat. 2011(a). *Alisher Navoiy: manbalarning qiyosiy-tipologik, tekstologik tahlili*. Toshkent: Akademnashr.

Sirojiddinov, Shuhrat. 2011(b). *O'zbek adabiyotining falsafiy sarchashmalari*. Toshkent: Akademnashr.

Matnda kitobga havola:

[Sirojiddinov 2011(a), 99]

Ikki muallif tomonidan yozilgan kitobni bibliografiyada

berish tartibi:

Familiya, Ism va Ism Familiya. Nashr yili. *Kitobning nomi*. Shahar: Nashriyot nomi.

Vohidov, Rahim va Husniddin Eshonqulov. 2006. *O'zbek mumtoz adabiyoti tarixi*. Toshkent: Adabiyot jamg'armasi nashriyoti.

Matnda kitobga havola:

[Familiya va Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Vohidov va Eshonqulov 2006, 52]

Agar kitobning uch va undan ortiq muallifi bo'lsa, bibliografiyada barcha mualliflarning ismi to'liq yoziladi. Bunday kitobga havola qilinganda, birinchi muallifning ismi yozilib, davomida *va boshqalar* deb ko'rsatiladi:

[Familiya va boshqalar nashr yili, sahifa raqami]

[Vohidov va boshqalar 2010, 847]

Kitob yoki to'plam maqolasini bibliografiyada berish tartibi:

Familiya, ism. Nashr yili. "Maqola nomi." *Kitob yoki to'plam nomi*, Ism Familiya, Ism Familiya muharrirligida, maqola sahifasi raqamlari. Shahar: Nashriyot.

Ismoilov, Ilyos. 2020. "Navoiy ijodida Ya'juj-Ma'juj obrazi." *Alisher Navoiy va XXI asr*, Shuhrat Sirojiddinov muharrirligida, 130 – 133. Toshkent: Mashhur-press.

Matnda kitob yoki to'plam maqolasiga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Ismoilov 2020, 131]

Elektron shaklda nashr qilingan kitoblar uchun:

Elektron kitobning bir nechta formati bo'lsa, bibliografiyada foydalanilgan format ko'rsatiladi. Elektron kitobning internet manzili (URL) hamda shu manba olingan sana ko'rsatilishi lozim.

Elektron kitobni bibliografiyada berish:

Familiya, Ism. Nashr yili. *Kitob nomi*. Shahar: Nashriyot nomi. URL.
Foydalanilgan sana.

Adizova, Iqboloy. 2020. *Thinker poetess of the East*. Germany: Lambert Academic Publishing. <https://www.lap-publishing.com/>. 12.07.2019.

Matnda elektron kitobga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Adizova 2020, 11]

Ikki muallif tomonidan yozilgan elektron kitobni bibliografiyada berish tartibi:

Familiya, Ism va Ism Familiya. Nashr yili. *Kitobning nomi*. Shahar: Nashriyot nomi. Internet adres (URL).

Sirojiddinov, Shuhrat va Sohiba Umarova. 2017. *O'zbek matnshunosligi qirralari*. Chikago: Chikago universiteti nashriyoti. <http://press-pubs.uchicago.edu/founders/>.

Matnda elektron kitobga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Sirojiddinov 1987, 19-hujjat]

7.3. Jurnal maqolasi uchun

Chop etilgan jurnal maqolasini bibliografiyada berish tartibi:

Familiya, Ism. Nashr yili. "Maqola nomi." *Jurnal nomi* jurnal soni: maqola sahifalari.

Alimuhamedov, Rixsitilla. 2018. "Qadimgi turk-moniy adabiyoti." *Oltin bitiglar* 1: 65 – 76.

Matnda jurnal maqolasiga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Alimuhamedov 2018, 70]

Elektron jurnal uchun:

Elektron jurnal uchun jurnalning DOI manzili ko'rsatiladi. Agar DOI manzili mavjud bo'lmasa, internet adresi ko'rsatilishi kerak (URL). DOI – bu o'zgarmas ID bo'lib, internet tarmoqlarining elektron adreslari tizimiga ulangan, ya'ni manbani boshqaruvchi <http://dx.doi.org/> manzildir.

Elektron jurnal maqolasini bibliografiyada berish:

Familiya, Ism. Nashr yili. "Maqola nomi." *Jurnal nomi* jurnal soni: maqola sahifalari. DOI adres (yoki URL).

Ismoilov, Ilyos. 2020. "Saddi Iskandariy" dostonidagi adabiy ta'sir va o'ziga xoslik masalasi xususida." *O'zbekistonda xorijiy tillar* 3: 229 – 235. doi: 10.36078/1596780050.

Matnda maqolaga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Ismoilov 2020, 231]

7.4. Gazeta yoki ilmiy-ommabop jurnal uchun

Gazeta yoki ilmiy-ommabop jurnal maqolasiga havola matn shaklida beriladi (masalan, Muhammadjon Imomnazarovning 27.02.2005dagi "O'zbekiston adabiyoti va san'ati" gazetasida chop etilgan maqolasida aytilganidek...); odatda, bunday manbalar umumiy adabiyotlar ro'yxatida keltirilmaydi. Agar keltirilsa, kitoblarga qo'yiladigan talablarga asosan beriladi.

Agar onlayn maqolaga havola berilayotgan bo'lsa, uning internet manzili (URL), maqola olingan sana ko'rsatilishi kerak.

Gazeta yoki ilmiy-ommabop jurnal maqolasini bibliografiyada berish tartibi:

Familiya, Ism. Nashr yili. "Maqola nomi." *Gazeta-Jurnal nomi*, nashr

sanasi.

Imomnazarov, Muhammadjon. 2005. "Jomiy "Xamsa" yozganmi?." *O'zbekiston adabiyoti va san'ati*, January 25.

Matnda maqolaga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Imomnazarov 2005, 4]

Elektron gazeta yoki ilmiy-ommabop jurnal maqolasini bibliografiyada berish:

Familiya, Ism. Nashr yili. "Maqola nomi." *Jurnal nomi*, nashr sanasi. Internet adres.

Sobirov, Ergash va Akmal Kenjayev. 2010. "Milliy qadriyat va globalashuv". *New York Times*, 27.02. <http://www.nytimes.com/28/us/28health.html>.

Matnda maqolaga havola:

[Familiya nashr yili, sahifa raqami]

[Sobirov va Kenjayev 2010, 17]

Maqola so'ngida foydalanilgan adabiyotlar o'zbek lotin alifbosi tartibida beriladi. Adabiyotlar ro'yxati ikki qismdan iborat bo'lishi, birinchi qismda foydalanilgan adabiyot chop etilgan grafikada yuqorida ko'rsatilgan shaklda rasmiylashtirilishi, ikkinchi qismda esa barcha foydalanilgan adabiyotlar o'zbek lotin alifbosida berilishi talab qilinadi. Misol uchun:

Adabiyotlar

Баранов, Х.К. 1958. Арабско – русский словарь. Москва: Наука.

Adabiyotlar

Baranov, X.K. 1958. Arabsko – russkiy slovar. Moskva: Nauka.

Maqolani rasmiylashtirish talablarining ingliz tilidagi variantini "*The Chicago Manual of Style, 16th Edition*" qo'llanmasi yoki <https://www.chicagomanualofstyle>. havolasidan ko'rib olishingiz mumkin.

QAYDLAR UCHUN

Ushbu son "Oltin bitiglar" tahririyatida sahifalandi.
Manzil: Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Yusuf Xos Hojib ko'chasi 103-uy.
e-mail: goldenscripts@gmail.com
Tel.: +99891 166-31-38
Bosishga 30.09.2021-yilda ruxsat etildi
Qog'oz bichimi 70x100 1/16/.
nashriyot bosma tabog'i: 8

Jurnal 2017-yil 26 oktyabrda O'zbekiston Respublikasi Matbuot va axborot agentligi tomonidan № 0940 raqami bilan ro'yxatdan o'tgan.

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy Attestatsiya Komissiyasi tomonidan filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalari chop etilishi lozim bo'lgan ro'yxatga kiritilgan.
Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va mualliflarga qaytarilmaydi.

"Mashhur-Press" bosmaxonasida chop etildi.
Buyurtma №0440 Adadi 300 dona.
Bosmaxona manzili:100129 Toshkent, Markaz 15, 1-uy. Tel.: +99890 900 75 77,
+99894 659 94 62